

LHV Pensionifond
Roheline III
Majandusaasta aruanne 2023

LHV Pensionifond Roheline III

Majandusaasta aruanne 01.01.2023 – 31.12.2023

Fondi nimi	LHV Pensionifond Roheline III
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Joel Kukemelk
Põhitegevusala	Vabatahtliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145, Eesti
Telefon	(+372) 6 800 400
Faks	(+372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Vahur Vallistu Joel Kukemelk Eve Sirel (alates 01.06.2023)
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aastaruannet ja selle lisasid, investeringute aruannet, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne raamatupidamise aastaruande kohta.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond Roheline III 2023. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Finantsseisundi aruanne	7
Koondkasumiaruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	16
Lisa 4 Kapitali juhtimine.....	21
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus	22
Lisa 6 Viitlaekumised	24
Lisa 7 Seotud osapooled	24
Lisa 8 Muud kohustised	24
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	24
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	25
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE	26
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	32

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond Roheline III on täiendava kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvamine läbi investeringute tegemise, mis on vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, ressursisäästlikkusele orienteeritud või muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhöonegaaside jalajäljega.

LHV Pensionifond Roheline III investeerib fondi varast minimaalselt 50% indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, seejuures investeeritakse aktsiariskiga instrumentidesse, kinnisvarariskiga instrumentidesse, infrastruktuuri objektidesse ja omanikulaenu vähemalt 75% fondi vara väärtusest. Investeeringud, mis tehakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, on indeksi koostaja poolt markeeritud kui ESG faktoreid (*environmental, social, governance*) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Fondi arvelt tehtavad üksikinvesteeringud riskivaradesse on keskkonnavalased temaatilised investeeringud, kus vähemasti 20% ettevõtte tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist peab tulema ühest järgnevatest valdkondadest – taastuvenergia ja alternatiivenergia; energiaefektiivsus; veetaristu ja – tehnoloogia; reostuse vähendamine; prügimajandus ja ümberkäitlemine; keskkonnavalased toetustegevused; vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus. Fondi arvel ei tehta üksikinvesteeringuid äriühingutesse, mis tegelevad hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või söetööstusega.

2023 kallines raha hind veelgi

LHV Roheline Pensionifond alustas tegevust 2020. aastal. Esimese aasta tulemus oli +95%, teisel aastal +3%, kolmandal -20% ning äsja lõppenud neljandal aastal -6%. Alates fondi asutamisest on kokku tulemus +52%. Investeeringuid teeme ja portfelli ehitame üles ca 10-15 aastase horisondiga. Viimased kaks aastat pole olnud roheinvestoritele soosivad, kuid usume, et sarnaselt esimesele kahele tegevusaastale on meil palju rohelisi aastaid ees, kuna rohepöörde trend ise on tugev ja pikaajaline.

2023. aasta teises pooles jõudsid keskpangad intresside tõstmise tsükli lõppu. Raha hinna tipp jäi oktoobrisse ja kuigi intresside langetamise ootusi on nüüd edasi lükkunud, tähendab kapitaliintensiivsele rohesektorile raha hinna kallinemise lõppemine vastutuule seiskumist. Küsimus on lihtsalt, et millal asendub see pärituulega ja raha hinna odavnemisega.

Kliimalubadused koguvad koos temperatuurirekorditega hoogu

2023. aasta novembris toimus Dubais 28. kliimakonverents, kus lepidi kokku, et aastaks 2030 suurendatakse taastuvenergia tootmist maailmas 3 korda, metaani emissioonid vähendatakse nulli lähedale, gaasi põletamine puurtornide juures lõpetatakse ning tehakse investeeringuid energiatõhususe 2 kordseks tõstmiseks. Lisaks finantseeritakse suurt kliimakahjude fondi. Need kõik on sammud, mis loovad järgmiseks 5-10 aastaks rohevaldkonnas tegutsejatele soodsa pinnase. Maailm on selgelt tegemas rohelisemaid valikuid. Aga selleks on ka reaaleiline vajadus – 2023. aasta tähistas uut maakera soojarekordit ning aasta lõpus registreeriti kuust kuusse järjepanu uusi ajaloo kuiseid temperatuurirekordeid.

2023. aasta lõpu seisuga oli LHV rohelistel pensionifondidel kokku 41 erinevat investeeringut. 31% fondist oli investeeritud taastuvenergiasse, 19% elektrifitseerimisse, 14% akutehnoloogiasse, 9% energiatõhususse, 7%

ringmajandusse, 5% metsa- ja põllumajandusse, 1% vesinikutehnoloogiasse ning 14% oli rahas väljamaksete tegemise ootel.

Fondi kohta määruse (EL) 2019/2088 artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 2a ning määruse (EL) 2020/852 artikli 6 esimeses lõigus osutatud finantstoodete kohta perioodilise teabe avalikustamise vorm on kättesaadav fondivalitseja veebilehel dokumendis "Keskonnaalased ja/või sotsiaalsed omadused".

LHV Pensionifondi Roheline III maht oli 2023. aasta lõpu seisuga €7 463 671.

Fondide võrdlus *	NAV 31.12.2023	NAV 31.12.2022	Osaku puhasväärtuse kasv
LHV Pensionifond Roheline III	0.55440	0.58890	-5.86%
LHV Pensionifond Indeks III	1.07940	0.94620	14.08%
Luminor Aktsiad 100 Pensionifond	2.18994	1.92352	13.85%
Luminor Täiendav PF Jätkusuutlik Tulevik, Ind	1.09988	0.94717	16.12%
SEB III samba pensionifond 18+	1.75701	1.52185	15.45%
SEB Kliimatuleviku Pensionifond Indeks	1.06913	0.89452	19.52%
Swedbank III Samba Pensionifond Indeks	1.06710	0.88340	20.79%
Swedbank Pensionifond V100	1.91570	1.67010	14.71%
Tuleva III Samba Pensionifond	0.91970	0.77250	19.06%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Tabelis on toodud III samba fondid, mis on tegutsenud terve 2023. aasta, mis on kõrge riskitasemega ja kus fondist väljumine ei ole piiratud. Tabelis esitatud väärtused on eurodes. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond Roheline III 2023. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS-i LHV Varahaldus juhatus on koostanud ja kinnitanud LHV Pensionifond Roheline III 2023. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest ning tehingu- ja vahendustasude aruandest.

Vahur Vallistu

Juhatuses liige

*/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/***Joel Kukemelk**

Juhatuses liige

*/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/***Eve Sirel**

Juhatuses liige

/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja raha ekvivalendid	3	628 206	817 317
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande:			
Aktsiad	3, 5	2 363 398	1 927 594
Fondiosakud	3, 5	4 463 265	4 310 346
Viitlaekumised	3, 5, 6	12 033	98 048
Varad kokku		7 466 902	7 153 305
Kohustised ja fondi vara puhasväärtuses			
Võlgnevus fondivalitsejale	7	2 956	2 846
Võlgnevus depoopangale		275	272
Muud kohustised	8	0	219 213
Kohustised kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		3 231	222 331
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		7 463 671	6 930 974
Kohustised ja fondi vara puhasväärtuses kokku		7 466 902	7 153 305

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne
 (eurodes)

	Lisa	2023	2022
Tulud			
Intressitulu		12 807	363
Rahalt ja raha ekvivalentidelt		12 807	363
Dividenditulu		81 655	135 857
Aktsiatelt		27 910	22 178
Fondiosakutelt		53 745	113 679
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustistest		-530 073	-1 520 431
Aktsiatelt		-187 865	-885 176
Fondiosakutelt		-342 208	-635 255
Muu finantstulu		28	80
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-3 423	6 518
Tulud kokku		-439 006	-1 377 613
Kulud			
Valitsemistasud	7	36 316	30 577
Depootasud		3 356	3 479
Tehingutasud		1 461	2 393
Muud tegevuskulud		6 120	3 371
Kulud kokku		47 253	39 820
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-486 259	-1 417 433

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
(eurodes)

	2023	2022
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul	6 930 974	5 972 277
Osakute märkimisel laekunud raha	2 365 563	2 923 476
Osakute lunastamisel tasutud raha	-1 346 607	-547 346
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus	-486 259	-1 417 433
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	7 463 671	6 930 974
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi alguses	11 768 217	8 110 143
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus	13 467 696	11 768 217
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	0.5543	0.58896

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud raamatupidamise aastaaruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2023	2022
Rahavood põhitegevusest			
Laekunud intressid		12 807	363
Laekunud dividendid		167 567	42 286
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid		-1 118 796	-2 002 028
Muud finantstulud		28	80
Makstud tegevuskulud		-266 353	113 069
Neto rahavood põhitegevusest		-1 204 747	-1 846 230
Rahavood finantseerimistegevusest			
Osakute emiteerimisest laekunud		2 365 666	2 968 976
Osakute lunastuse eest tasutud		-1 346 607	-547 346
Neto rahavood finantseerimistegevusest		1 019 059	2 421 630
Rahavood kokku		-185 688	575 400
Raha ja raha ekvivalentide muutus			
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	3	817 317	235 399
Valuutakursside muutuse mõju		-3 423	6 518
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	3	628 206	817 317

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond Roheline III (edaspidi: Fond) moodustati 02.11.2020 ja fond alustas investeerimistegevust 30.11.2020. LHV Pensionifond Roheline III investeerib fondi varast minimaalselt 50% indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, seejuures investeeritakse riskivaradesse (aktsia- või kinnisvarariskiga instrumendid, infrastruktuuri objektid ja omanikulaen)vähemalt 75% fondi vara väärtusest. Fondivalitseja lähtub põhimõttest, et tehtavad investeeringud peavad olema vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, orienteeritud ressursisäästlikkusele või olema muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega. Fond võib osa varast investeerida võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse, kinnisasjadesse, tuletisinstrumentidesse, väärtpaberitesse, mille alusvaraks on väärismetall või toore või mille hind sõltub väärismetallist või toormest ja muusse varasse. Fond võib anda ka laenu.

Investeeringud, mis tehakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, on indeksi koostaja poolt markeeritud kui ESG faktoreid (environmental, social, governance) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Fondi arvelt tehtavad üksikinvesteeringud riskivaradesse on keskkonnavalased temaatilised investeeringud, kus vähemasti 20% ettevõtte tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist peab tulema ühest järgnevatest valdkondadest – taastuenergia ja alternatiivenergia; energiaefektiivsus; veetaristu ja – tehnoloogia; reostuse vähendamine; prügimajandus ja ümberkäitlemine; keskkonnavalased toetustegevused; vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus. Fondi arvel ei tehta üksikinvesteeringuid äriühingutesse, mis tegelevad hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või sõetööstusega.

LHV Pensionifond Roheline III fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn, mis on 100%-liselt LHV Group AS-i tütarettevõtte.

Koostatud raamatupidamise aastaaruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2023 kuni 31.12.2023.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 23.04.2024.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond Roheline III raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (IFRS EL) arvestades kohalikus seadusandluses sätestatud investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtete erisusi. Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamise seaduses ning Rahandusministri määruses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi.

Uued finantsaruandluse standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2024 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Standardi IAS 1 muudatused „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem. Ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidus.)

Praeguste IAS 1 nõuete kohaselt liigitavad ettevõtted kohustise lühiajaliseks, kui neil ei ole tingimusteta õigust arveldamist edasi lükata vähemalt 12 kuud pärast aruandekuupäeva. 2020. aastal avaldatud muudatustega on loobutud nõudest, et õigus peab olema tingimusteta, ja selle asemel nõutakse, et õigus arvelduse edasilükkamiseks peab aruandekuupäeval eksisteerima ja sellel peab olema sisu (kohustiste liigitamist ei mõjuta juhtkonna kavatsused

või hinnangud selle kohta, kas ettevõtte kasutab arvelduse edasilükkamise õigust või otsustab arveldada enne tähtaega).

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS EL'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste tegemist ja hinnangute andmist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustiste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade osas on fondivalitseja juhtkond hinnanud 31.12.2023 seisuga oodatava krediitkahju suurust. Täpsem info on toodud lisan 2.7 ja 3.3.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes (esitusvaluuta). Fondi arvestusvaluuta on samuti euro.

Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas toimuvad väärtpaperitehingud hinnatakse eurodesse tehingupäeva viimase teadaoleva Euroopa Keskpannga kursiga. Välisvaluutat ning välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi hinnatakse eurodesse, võttes aluseks hindamispäeva viimase teadaoleva Euroopa Keskpannga kursi. Välisvaluutas denomineeritud varade ümberhindamisest eurodesse tekkivad kasumid/kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustiste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustised järgnevatesse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande - varaklassi soetamisel määratletud õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, väärtpaperibörsil kaubeldavad võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, turuosaliste hinnanoteeringut mitteomavad võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded;
- finantskohustised õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustised fondivalitseja ja depoopanga ees.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või -kohustise arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustise kas vara osta või müüa.

Fond kajastab arvele võtmisel finantsvara või -kohustist selle õiglasel väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustise puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Õiglasel väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande kajastavate finantsvarade ja -kohustiste tehingutasud kajastatakse kuluna koondkasumiaruandes.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustus (või finantskohustise osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Edasine kajastamine

Finantsvarad: võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglases väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kriteeriumile, kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi koondkasumiaruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, koondkasumiaruandes real „Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande“. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavatelt instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Fond kajastab omakapitaliinstrumentid õiglases väärtuses. Õiglases väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande kajastatud omakapitaliinstrumentidist saadud kasum või kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes real „Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglases väärtuses arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne (tulevikus ostetav valuuta) ning kohustisena, kui turuväärtus on negatiivne (tulevikus müüdav valuuta). Finantsseisundi aruandes varade ja kohustiste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid (*hedging*).

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse koondkasumiaruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustistest“.

2.5 Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolle hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumentid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (closing price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtpaberitesse õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS-i LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise eeskiri“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustiste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeerimisfondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

2.6 Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustisi tasaarveldatakse ja näidatakse finantsseisundi aruandes netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustised tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustiste tasaarveldamist rakendanud.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande, vaid amortiseeritud soetusmaksumuses, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmata jätmine või hilinenud maksmine
- finantsvara aktiivse turu kadumine
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Allahindluse nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. Oodatav krediidikahjum vähendab vara bilansilist väärtust, kahjumit kajastatakse koondkasumiaruandes. Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu andmiseks – sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke prognoose tulevikusündmustest ja majandustingimustest. ECL arvutuste hindamisel kasutatakse nii mudeleid kui ekspert-hinnanguid.

Vastavalt IFRS 9 tugineb oodatav krediidikahju leidmine kolmele allahindlusfaasile.

- Toimivad varad (faas 1) – puuduvad märkimisväärsed krediitkvaliteedi halvenemise tunnused. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida järgneva 12 kuu jooksul (12 kuu ECL).
- Alatoimivad varad (faas 2) – krediidirisk on arvele võtmisest alates oluliselt suurenenud. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu tema eluea jooksul (eluea ECL).
- Mittetoimivad varad (faas 3) – maksejõuetus. Kajastatakse (täiendav) kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu eluea jooksul.

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), kahjumäärast antud makseviivituse vm kahjujuhtumi tekkimise korral (LGD) ning suurusest antud hetkel (EAD).

2.8 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse koondkasumiaruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.9 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktivatest vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktivatena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.10 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.11 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleõhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleõhoiustelt laekunud intressid kajastatakse koondkasumiaruandes real „Intressitulu“.

2.12 Investeeringufondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeeringufondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS-i LHV Varahaldus (fondivalitseja) avaldatud ja sisemistest protseduurireeglitest ning Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarede turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustised. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.13 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu prospektijärgne määr on 0,49% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.14 Depootasu

Depootasu on depoopangale makstav igakuine tasu depooteenuste osutamise eest. Depootasu määr oli kuni 2022. a novembrini 0,05% Fondi vara väärtusest aastas. Alates 01.11.2022 on Fondi depootasu aastane määr on kuni 0,04% Fondi deponooriumis hoitava vara väärtusest ja 0,03% Fondi deponooriumis mitte hoitava vara väärtusest. Depootasule lisandub kehtiv käibemaks. Fondi deponooriumis hoitava vara depootasu määra vähendatakse tulenevalt Fondi ja Fondivalitseja valitsetavate muude pensionifondide, mille vara hoitakse depoopangas, kogumahust. Deponooriumis hoitavate varade aastane määr ei lange alla 0,035%. Depootasu on minimaalselt 180 eurot kuus ühe fondi kohta. Depootasu makstakse välja depoopangale hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.15 Tehingutasud

Koondkasumiaruandes on real „Tehingutasud“ all tekkepõhiselt kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.16 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele.

2.17 Väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja lunastamistasu

Osaku ostmisel väljalasketasu puudub. Osaku müümisel tagasivõtmistasu puudub.

2.18 Fondiosakud

Fond on välja lasknud ühte liiki osakuid, mis annavad osakuomanikule õiguse proportsionaalsele osale Fondi netovarast Fondi likvideerimisel tähtaja saabudes. Osakuomaniku nõudel peab fondivalitseja osaku tagasi võtma; osakuomanikel on õigus osakuid tagasi anda ja vastu saada raha igapäevaselt. Osakutega ei kaasne muid lepingulisi kohustisi peale nende lunastamise Fondi likvideerimisel.

Osakud kajastatakse omakapitalina, kuna järgmised IAS 32 kriteeriumid on täidetud:

- osakud annavad omanikule õiguse saada proportsionaalse osaluse Fondi netovarast (ehk kogupuhasväärtusest) Fondi likvideerimisel. Fondi puhasväärtus saadakse, lahutades Fondi kohustised Fondi varade turuväärtusest. Proportsionaalne osalus arvutatakse järgnevalt: jagatakse Fondi kogupuhasväärtus kõigi väljalastud osakute arvuga ning korrutatakse saadud summa igale osakuomanikule kuuluvate osakute arvuga;
- osakud on allutatud kõikidele teistele Fondi poolt välja lastud võla- vm instrumentidele;
- kõikide osakutega kaasnevad õigused (saada tasu vastavalt proportsionaalsele osalusele netovaras) on identsed;
- Fondil ei ole muid finantsinstrumente või lepinguid, millega kaasnevad rahavood põhinevad suures osas kasumil, netovara muutustel või finantsseisundi aruandes/finantsseisundi aruande väliselt kajastatud netovarade õiglase väärtuse muutusel, mille tulemusena oleks osakuomanike tulu oluliselt piiratud või fikseeritud.

Kui osakutega seotud tingimused muutuvad nii, et ülal loetletud kriteeriumid ei ole enam täidetud, klassifitseeritakse osakud finantskohustiseks alates päevast, mil need tingimused ei ole täidetud. Finantskohustis võetakse arvele tehingupäeva õiglases väärtuses. Juhul, kui tekib erinevus omakapitaliinstrumenti bilansilise väärtuse ja kohustise õiglase väärtuse vahel, kajastatakse vahe omakapitalis.

Uute osakute väljalaskmisega seotud otsesed kulud kajastatakse omakapitalis, osakute eest tasutud summa vähendamisenä. Kui Fond ostab enda osakud tagasi, vähendatakse osakuomanikele kuuluvat omakapitali saadud tasude võrra, millest on maha arvatud müügiga otseselt seotud kulutused.

2.19 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisa 9).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse ja hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeeingu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikat tulenevalt võib osaku puhasväärtus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeeingu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeeringufondide seaduse ning Fondi tingimuste ja prospektiga seatud investeerimispiiranguid. Investeeringufondide kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, nende ületamise korral võtab fondijuht kasutusele meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

- **tururisk**
- **valuutarisk**
- **likviidsusrisk**
- **kapitalirisk**

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletsinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsiooni muutumisel võidakse vajadusel teatavas osas investeeringutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiasakaalu Fondi koguinvesteeringutes. Samas on Fondil kohustus hoida 75% Fondi varadest riskivarades vähemalt 50% osas indeksfondides.

Fondi investeeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus;
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus.

Intressimäärade muutuse mõju koondkasumiaruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2023			
EUR	+/- 20	+/- 0	+/- 0
31.12.2022			
EUR	+/- 20	+/- 4	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2023. ja 2022. aastal intressikandvad kohustised. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2023	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Turumuutuste mõju ja kogunenud intress	Allahind- lused	Kokku
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid	628 206	0	0	0	628 206	0	0	628 206
Kokku	628 206	0	0	0	628 206	0	0	628 206

31.12.2022	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Turumuutuste mõju ja kogunenud intress	Allahind- lused	Kokku
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid	817 317	0	0	0	817 317	0	0	817 317
Kokku	817 317	0	0	0	817 317	0	0	817 317

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond võib kasutada valuutariski maandamiseks tuletisinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Erinevates valuutades denomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskursile. Fondil on finantskohustised ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2023	EUR	USD	DKK	NOK	Muu*	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	550 033	73 166	4 241	1	765	628 206
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusega läbi koondkasumiaruande:	0	0	0	0	0	0
Aktsiad	846 683	455 495	369 034	226 956	465 230	2 363 398
Fondiosakud	1 087 926	3 375 339	0	0	0	4 463 265
Viietlaekumised	0	12 033	0	0	0	12 033
Valuutariski kandvad varad kokku	2 484 642	3 916 033	373 275	226 957	465 995	7 466 902
Valuutariski kandvad kohustised						
Muud kohustised	-3 231	0	0	0	0	-3 231
Valuutariski kandvad kohustised kokku	-3 231	0	0	0	0	-3 231
Avatud valuutaposisioon	2 481 411	3 916 033	373 275	226 957	465 995	7 463 671

* Muudes valuutades sisalduvad SEK, GBP, CHF, JPY ja HKD positsioonid.

31.12.2022	EUR	USD	DKK	NOK	Muu*	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	796 379	1 642	5	4	19 287	817 317
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande:						
Aktsiad	722 874	476 130	359 870	162 791	205 930	1 927 594
Fondiosakud	1 208 976	3 101 370	0	0	0	4 310 346
Viitlaekumised	103	97 945	0	0	0	98 048
Valuutariski kandvad varad kokku	2 728 332	3 677 087	359 875	162 795	225 217	7 153 305
Valuutariski kandvad kohustised						
Muud kohustised	-3 118	-219 213	0	0	0	-222 331
Valuutariski kandvad kohustised kokku	-3 118	-219 213	0	0	0	-222 331
Avatud valuutaposisioon	2 725 214	3 457 874	359 875	162 795	225 217	6 930 974

* Muudes valuutades sisalduvad SEK ja GBP positsioonid.

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab võimalike muutuste mõju koondkasumiaruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju koondkasumiaruandele	Kursimuutus	Valuutakurs 31.12.2023	2023	Valuutakurs 31.12.2022	2022
USD kurss	+/- 10%	1.1050	+/- 391 603	1.0666	+/- 345 787
DKK kurss	+/- 10%	7.4529	+/- 37 328	7.4365	+/- 35 988
NOK kurss	+/- 10%	11.2405	+/- 22 696	10.5138	+/- 16 280
Muud valuutad	+/- 10%		+/- 46 600		+/- 22 522

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglases väärtuses tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel nii õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Ühe emitendi emiteeritud väärtpaberitesse lubatud maksimaalne investering 15% Fondi vara väärtusest, seejuures ei tohi 5% ületavad positsioonid kokku ületada 40% Fondi vara väärtusest;
- Ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% Fondi vara väärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 100% Fondi vara väärtusest.

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Likviidsusriski juhtimiseks fondivalitseja:

- Jälgib fondi lühi- ning pikaajalist likviidsusvajadust, sh osakuomanike prognoositavat fondist väljumist läbi osakute vahetamise või osakute võõrandamise tehingute;

- On kehtestanud lisaks õigusaktidest ning fondi dokumentidest tulenevatele investeerimispiirangutele (fondi varast võib investeerida maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest turuvälistesse väärtipaberitesse) sisemisi piiranguid ja puhvrit madala likviidsusega või ebalikviidsetesse instrumentidesse investeerimisele;
- On sõlminud lepingud, mis võimaldavad fondivalitsejal vajadusel kasutada arvelduskrediiti.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseteks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsete instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 7 158 854 eurot (2022. aastal: 6 936 094 eurot) on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 pangapäevaga turutingimustel realiseerida. Ebalikviidseteks on loetud ka investeeringud sellistesse reguleeritud turul kaubeldavatesse instrumentidesse, mille puhul kogu fondi investeeringut ei ole fondijuhi parimal hinnangul võimalik korraga realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtipaberite info (bilansilistes väärtuses), mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtipaberid	31.12.2023	31.12.2022
Fondiosakud		
Birdeye Timber Fund 3	129 132	119 266
QCP PE Fund III	166 883	0
Fondiosakud kokku	296 015	119 266
Kokku	296 015	119 266

Erakapitali- ja kinnisvarafondide tingimuslike kohustistena on kajastatud prognoositud sisemakseid, mille täpne suurus ja tekkimise aeg sõltub vastava fondi fondivalitsejast ning mida ei ole bilansipäeva seisuga võimalik täpselt hinnata.

Fondi tingimuslikud kohustised järgmise 10 aasta jooksul:

Investeeringu tüüp	31.12.2023	31.12.2022
Erakapitali investeeringud	80 453	0
Kokku	80 453	0

Fondijuht jälgib Fondi likviidsuspositsiooni igapäevaselt. Likviidsete vahendite mittepiisavuse korral informeerib fondijuht koheselt riskijuhtimise üksust ja juhatust. Riskijuhtimise üksuse igakuistes ülevaadetes juhatusele on toodud välja ka eelpool nimetatud likviidsusega seotud positsioonid.

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustisi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustiste ja nende kohustiste kattete hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustiste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustisi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoolte võimetus oma kohustisi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediitdireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kvartalis mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumendid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kanna krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja raha ekvivalendid	628 206	817 317
Viitlaekumised	12 033	98 048
Kokku	640 239	915 365

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Fondiga edendatakse läbi investeringute valimise järgnevat keskkonnavalaseid eesmärke: kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, saastuse vältimine ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine. Fondi vara väärtust mõjutavad oluliselt turuliikumised vastavas sektoris.

Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2023	31.12.2022
Euroopa	47.36%	49.95%
sellest Balti riigid	13.30%	16.93%
Põhja-Ameerika	51.31%	50.05%
Aasia	1.33%	0.00%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2023	31.12.2022
Kestvuskaubad	3.80%	2.01%
Esmatarbekaubad	0.20%	0.23%
Finantssektor	0.32%	1.41%
Tööstussektor	17.64%	13.82%
Materjalid	2.62%	3.46%
Fondid	59.81%	60.29%
Kommunaalteenused	7.08%	6.04%
Muu	8.53%	12.74%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse- ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustiste õiglase väärtus

Õiglases väärtuses mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2023	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande				
Aktsiad	2 363 398	0	0	2 363 398
Fondiosakud	4 167 250	0	296 015	4 463 265
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kokku	6 530 648	0	296 015	6 826 663

	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses				
Võlakirjad	0	0	0	0
Antud laenud	0	0	0	0
Viitlaekumised	12 033	0	0	12 033
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	12 033	0	0	12 033

31.12.2022	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande				
Aktsiad	1 927 594	0	0	1 927 594
Fondiosakud	4 191 080	0	119 266	4 310 346
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kokku	6 118 674	0	119 266	6 237 940

	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses				
Võlakirjad	0	0	0	0
Antud laenud	0	0	0	0
Viitlaekumised	98 048	0	0	98 048
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	98 048	0	0	98 048

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaberite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoised ning viitlaekumised) ja investeeringud,

mis on tehtud turutingimustel ning fondivalitseja hinnangul ei ole oluliselt muutunud peale investeeingu tegemise hetke.

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste Fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investeeingu, siis see lisandub avaldatud proportsionaalsele väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeeingute õiglase väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele – International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines – Edition December 2018. Need standardid näevad ette erinevaid investeeingu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeeingu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeeingu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuludepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeeingute iseloomu kasutatakse peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeeingu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeeingu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeeinguga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeeingu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeeingute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aktsiad	Laenud	Võlakirjad	Kokku
Saldo 01.01.2022	107 801	0	0	0	107 801
Ost	0	0	0	0	0
Müük	0	0	0	0	0
Õiglase väärtuse muutus	11 465	0	0	0	11 465
Saldo 31.12.2022	119 266	0	0	0	119 266
Ost	169 547	0	200 000	0	369 547
Müük	0	0	-200 000	0	-200 000
Õiglase väärtuse muutus	7 202	0	0	0	7 202
Saldo 31.12.2023	296 015	0	0	0	296 015

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2023 on 3. taseme varade väärtus 296 015 eurot (31.12.2022: 119 266 eurot) ehk 3.97% Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 29 602 eurot.

Lisa 6 Viitlaekumised

Seisuga 31.12.2023 on viitlaekumistena kajastatud laekumata dividendide nõuded summas 12 033 eurot. Seisuga 31.12.2022 oli viitlaekumistena kajastatud laekumata raha osakute lunastamisest summas 103 eurot ja laekumata dividendide nõuded summas 97 945 eurot.

Lisa 7 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS-i LHV Varahaldus, fondivalitseja emaettevõtet AS LHV Group, teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid.

LHV Pensionifond Roheline III maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2023. aastal moodustasid valitsemistasud tasud kokku 36 316 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 2 956 eurot. 2022. aastal moodustasid valitsemistasud kokku 30 577 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga oli 2 846 eurot.

Seisuga 31.12.2023 AS LHV Varahaldus LHV Pensionifond Roheline III osakuid ei oma. Seisuga 31.12.2022 omas AS LHV Varahaldus 468 750 LHV Pensionifond Roheline III osakut summas 276 047 eurot.

2023.a maksis LHV Pensionifond Roheline III väärtpaberitehingu tasusid LHV Pangale kokku 62 eurot. 2022. a fondi poolt makstavad väärtpaberitehingu tasud LHV Pangale puudusid.

Lisa 8 Muud kohustised

Seisuga 31.12.2023 muud kohustistise puuduvad. Seisuga 31.12.2022 oli muude kohustistena kajastatud tasumata raha väärtpaberite ostult summas 219 213 eurot.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2023. a raamatupidamise aastaaruande koostamisel on võetud arvesse ning bilansipäeva (31.12.2023) seisuga kajastatud turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaberite kohta bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 02.01.2024 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	31.12.2023		31.12.2023		Mõju fondi NAV-le
		NAV-is kajastatud hind	Uue hinna laekumise kuupäev	bilansis kajastatud hind	Bilansiline väärtus kokku seisuga 31.12.2023	
Birdeye Timber Fund 3	10 000	12.85	15.01.2024	12.91	129 132	560
QCP PE Fund III	169 547	1.00	08.02.2024	0.98	166 883	-2 664
Kokku						-2 104

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2023	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	28	1 254 393	1 385	94.81%
AS Swedbank	1	23 085	14	0.95%
AS LHV Pank	1	62 012	62	4.24%
Flow Traders	19	2 209 275	0	0.00%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	9	769 605	0	0.00%
Kokku	58	4 318 370	1 461	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 62 EUR AS-le LHV Pank.

2022	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	56	3 231 093	2 196	91.78%
AS Swedbank	5	328 036	197	8.22%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	4	0	0	0.00%
Kokku	65	3 559 129	2 393	100.00%

Fondi investeringute aruanne

Seisuga 31.12.2023

(eurodes)

Emifent/väärtpaperi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2023	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
1. Väärtpaberid					8 258 250		6 826 663	91.47%
Aktsiad					3 259 050		2 363 398	31.67%
Hepsor	Eesti	EE3100082306	EUR	11.70	40 108	7.00	23 996	0.32%
BYD Co	Hiina	CNE100000296	HKD	28.10	115 020	24.84	99 358	1.33%
EDP Renovaveis ¹	Hispaania	ES0127797019	EUR	19.33	117 553	18.53	112 632	1.51%
Talgo	Hispaania	ES0105065009	EUR	4.37	65 566	4.39	65 850	0.88%
Ballard Power Systems	Kanada	CA0585861085	USD	19.26	43 562	3.35	8 371	0.11%
Li-Cycle Holdings Corp ¹	Kanada	CA50202P1053	USD	4.95	121 225	0.53	11 908	0.16%
Vision Marine Technologies ¹	Kanada	CAC966571167	USD	13.46	30 673	0.99	2 466	0.03%
Ignitis Grupe	Leedu	LT0000115768	EUR	20.76	207 592	18.84	188 400	2.52%
Madara Cosmetics	Läti	LV0000101624	EUR	15.09	15 094	15.00	15 000	0.20%
Aker Carbon Capture ¹	Norra	NO0010890304	NOK	1.31	248 444	1.21	211 423	2.83%
Vow	Norra	NO0010708068	NOK	2.60	43 185	1.04	15 533	0.21%
Cie de Saint-Gobain ¹	Prantsusmaa	FR0000125007	EUR	52.11	169 358	66.66	216 645	2.90%
Epiroc A	Rootsi	SE0015658109	SEK	18.61	50 436	18.22	45 557	0.61%
Nibe Industrier AB ¹	Rootsi	SE0015988019	SEK	6.78	63 121	6.38	63 807	0.85%
Sandvik	Rootsi	SE0000667891	SEK	23.51	31 721	19.66	24 570	0.33%
Lamor Corp ¹	Soome	FI4000512488	EUR	4.85	31 557	2.59	16 835	0.23%
Spinnova ¹	Soome	FI4000507595	EUR	9.59	47 929	2.40	11 975	0.16%
Stora Enso	Soome	FI0009005961	EUR	12.39	24 782	12.53	25 050	0.34%
UPM-Kymmene	Soome	FI0009005987	EUR	32.60	162 997	34.06	170 300	2.28%
ITM Power ¹	Suurbritannia	GB00B0130H42	GBP	3.63	25 625	0.68	4 785	0.06%
Renewi	Suurbritannia	GB00BNR4T868	GBP	6.96	176 928	7.35	183 821	2.46%
Zehnder Group ¹	Šveits	CH0276534614	CHF	64.21	46 062	57.78	43 332	0.58%
Orsted ¹	Taani	DK0060094928	DKK	125.74	126 000	50.22	50 222	0.67%
Rockwool	Taani	DK0010219153	DKK	269.54	229 506	265.13	225 362	3.02%
Vestas Wind Systems ¹	Taani	DK0061539921	DKK	36.85	119 980	28.75	93 450	1.25%
Lucid Group	USA	US5494981039	USD	14.72	218 582	3.81	57 149	0.77%
Plug Power ¹	USA	US72919P2020	USD	18.83	389 545	4.07	85 520	1.15%
Sunrun ¹	USA	US86771W1053	USD	22.57	240 522	17.76	177 647	2.38%
Tesla	USA	US88160R1014	USD	108.66	56 377	224.87	112 434	1.51%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2023	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest		
Fondiosakud						4 999 200		4 463 265	59.80%		
Kinnisvarafondid						99 785		129 132	1.73%		
Birdeye Timber Fund 3	Birdeye Capital	Eesti	EE3600001756	EUR	9.98	99 785	12.91	129 132	1.73%		
Aktsiafondid						4 729 868		4 167 250	55.83%		
L and G Battery Value-Chain UCITS iShares Electric Vehicles and Driving Technology U	Legal and General BlackRock Asset Management Ireland Limit	Iirimaa	IE00BF0M2Z96	EUR	15.93	589 244	15.49	573 056	7.68%		
L and G Clean Energy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BGL86Z12	EUR	6.53	163 263	6.86	171 550	2.30%		
Global X Copper Miners ETF	Global X	USA	IE00BK5BCH80	EUR	10.60	52 996	9.46	47 305	0.63%		
iShares Global Clean Energy ET	Blackrock Fund Advisors	USA	US37954Y8306	USD	32.96	874 403	33.94	899 321	12.05%		
Global X Lithium and Battery Tech	Global X	USA	US4642882249	USD	21.51	771 534	14.09	528 394	7.08%		
First Trust NASDAQ Clean Edge ¹	First Trust NASDAQ Clean Edge	USA	US37954Y8553	USD	57.26	697 288	46.10	576 244	7.72%		
Invesco Solar ETF ¹	Invesco PowerShares	USA	US33733E5006	USD	38.43	390 254	38.16	381 629	5.11%		
		USA	US46138G7060	USD	59.01	1 190 886	48.28	989 751	13.26%		
Eurokapitalifondid						169 547		166 883	2.24%		
QCP PE Fund III	Quilvest Capital Partners PE Fund GP	Luksemburg	-	EUR	1.00	169 547	0.98	166 883	2.24%		
Krediitiasutuse nimi	Hoise liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										628 206	8.41%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		CHF			13	13	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		DKK			4 242	4 242	0.06%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		EUR			550 032	550 032	7.37%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		GBP			95	95	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		HKD			331	331	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		NOK			1	1	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		SEK			326	326	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		USD			73 166	73 166	0.98%

	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
3. Muud varad	12 033	0.16%
Laekumata dividendid	12 033	0.16%
VARAD KOKKU	7 466 902	100.04%
Fondi kohustised	- 3 231	- 0.04%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS	7 463 671	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduureeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel. Keskmise soetushinna arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Seisuga 31.12.2022

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
1. Väärtpaberid					7 491 779		6 237 940	90.00%
Aktsiad					2 622 368		1 927 594	27.81%
Hepsor	Eesti	EE3100082306	EUR	11.70	40 108	9.10	31 195	0.45%
EDP Renovaveis	Hispaania	ES0127797019	EUR	19.59	117 553	20.58	123 480	1.78%
Talgo	Hispaania	ES0105065009	EUR	4.32	30 810	3.30	23 552	0.34%
Ballard Power Systems ¹	Kanada	CA0585861085	USD	19.96	43 562	4.49	11 227	0.16%
Li-Cycle Holdings Corp ¹	Kanada	CA50202P1053	USD	6.17	98 140	4.46	66 942	0.97%
Vision Marine Technologies	Kanada	CAC966571167	USD	13.94	30 673	4.32	10 805	0.16%
Ignitis Grupe	Leedu	LT0000115768	EUR	20.80	145 580	19.02	133 140	1.92%
Madara Cosmetics	Läti	LV0000101624	EUR	15.09	15 094	16.30	16 300	0.24%
Aker Carbon Capture	Norra	NO0010890304	NOK	1.52	195 288	1.10	137 438	1.98%
Vow	Norra	NO0010708068	NOK	2.78	43 185	1.69	25 352	0.37%
Air Liquide	Prantsusmaa	FR0000120073	EUR	126.29	69 461	132.40	72 820	1.05%
Cie de Saint-Gobain	Prantsusmaa	FR0000125007	EUR	47.52	95 038	45.65	91 300	1.32%
Epiroc A	Rootsi	SE0015658109	SEK	18.56	50 436	17.07	42 675	0.62%
Sandvik	Rootsi	SE0000667891	SEK	23.46	31 721	16.94	21 175	0.31%
Lamor Corp	Soome	FI4000512488	EUR	4.85	31 557	4.50	29 237	0.42%
Spinnova ¹	Soome	FI4000507595	EUR	9.59	47 929	5.44	27 200	0.39%
UPM-Kymmene	Soome	FI0009005987	EUR	32.60	162 997	34.93	174 650	2.52%
ITM Power ¹	Suurbritannia	GB00B0130H42	GBP	3.55	25 625	1.03	7 233	0.10%
Renewi	Suurbritannia	GB00BNR4T868	GBP	6.80	142 119	6.74	134 847	1.95%
Orsted	Taani	DK0060094928	DKK	126.01	126 000	84.89	84 892	1.22%
Rockwool	Taani	DK0010219153	DKK	270.13	229 506	219.59	186 654	2.69%
Vestas Wind Systems ¹	Taani	DK0061539921	DKK	36.93	119 980	27.18	88 324	1.27%
Lucid Group ¹	USA	US5494981039	USD	24.12	170 216	6.40	48 026	0.69%
Plug Power ¹	USA	US72919P2020	USD	29.85	292 193	11.60	121 775	1.76%
Sunrun ¹	USA	US86771W1053	USD	32.27	136 121	22.52	90 081	1.30%
Rayonier	USA	US7549071030	USD	34.01	75 095	30.90	69 529	1.00%
Tesla	USA	US88160R1014	USD	112.57	56 377	115.49	57 744	0.83%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						4 869 411		4 310 346	62.19%
Kinnisvarafondid						99 785		119 266	1.72%
Birdeye Timber Fund 3	Birdeye Capital	Eesti	EE3600001756	EUR	9.98	99 785	11.93	119 266	1.72%
Aksiafondid						4 769 626		4 191 080	60.47%
L and G Battery Value-Chain UCITS ¹	Legal and General	Iirimaa	IE00BF0M2Z96	EUR	16.09	482 704	14.80	444 060	6.41%
iShares Electric Vehicles and Driving Technology U ¹	BlackRock Asset Management Ireland Limit	Iirimaa	IE00BGL86Z12	EUR	6.53	163 263	5.61	140 150	2.02%
L and G Hydrogen Economy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BMYDM794	EUR	6.37	254 833	4.59	183 540	2.65%
L and G Clean Energy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BK5BCH80	EUR	10.60	52 996	10.70	53 520	0.77%
WisdomTree Battery Solutions UCITS ¹	WisdomTree Investments	Iirimaa	IE00BKLFR75	EUR	42.40	339 215	33.56	268 440	3.87%
Global X Copper Miners ETF	Global X	USA	US37954Y8306	USD	34.15	757 581	33.22	764 007	11.02%
First Trust NASDAQ Clean Edge	First Trust	USA	US33737A1088	USD	93.25	107 010	81.79	102 239	1.48%
iShares Global Clean Energy ET	Blackrock Fund Advisors	USA	US4642882249	USD	23.65	705 235	18.61	604 842	8.73%
KraneShares Global Carbon Strategy ETF ¹	Krane Funds Advisors	USA	US5007676787	USD	44.72	652 704	34.19	512 891	7.40%
Global X Lithium and Battery Tech ¹	Global X	USA	US37954Y8553	USD	62.30	549 123	54.95	522 028	7.53%
VanEck Vectors Low Carbon Energy ¹	VanEck Vectors	USA	US92189F5026	USD	155.15	40 946	103.94	31 182	0.45%
Invesco Solar ETF ¹	Invesco PowerShares	USA	US46138G7060	USD	87.88	664 014	68.39	564 181	8.14%

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reifingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intrss	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										817 317	11.79%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		DKK			5	5	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			796 379	796 379	11.49%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		GBP			36	36	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		NOK			4	4	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		SEK			19 251	19 251	0.28%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			1 642	1 642	0.02%
										Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
3. Muud varad										98 048	1.41%
Muud nõuded										103	0.00%
Laekumata dividendid										97 945	1.41%
VARAD KOKKU										7 153 305	103.21%
Fondi kohustised										- 222 331	- 3.21%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										6 930 974	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekaueldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel. Keskmise soetushinna arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne